

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย“เรื่อง การจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”เป็นการศึกษาระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ศักยภาพการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และศึกษาวิธีการและรูปแบบการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด ทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการหรือกระบวนการได้มาของข้อมูล การวางแผนการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการศึกษาเพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัยไว้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของการวิจัยเป็นแบบผสม (Mixed Method Research) คือ เน้นการศึกษาคuantitative research) โดยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ใช้แนวทางเชิงพรรณนา (descriptive approach) เพื่อให้ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีความครบถ้วน ศึกษาแบบกรณีศึกษาเน้นให้ความสำคัญกับการศึกษาเฉพาะกรณีเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมีรายละเอียดของข้อมูลในประเด็นที่ทำการศึกษาค้นคว้าให้ได้อย่างน่าเชื่อถือเที่ยงตรง แม่นยำและข้อเสนอแนะของงานวิจัยมีน้ำหนักสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยประชาชนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 32,390 คน (ข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา 2559)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ จำนวน 412 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) เลือกเฉพาะผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา (informantrich case) ได้ลึกและตรงประเด็นตามเป้าหมายของการวิจัย คือ สามารถให้ข้อมูล ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา เพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้

การกำหนดขนาดและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ของ การวิจัย เป็นปัจเจกบุคคล (individual) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มประชาชนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 395คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ตามสูตรของ Taro Yamane (1967) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, T. 1967. Elementary Sampling Theory, USA: Prentice Hall)

$$\begin{aligned} n &= \frac{32,390}{1 + 32,390 (0.05)^2} \\ &= \frac{32,390}{1 + 32,390 (0.0025)} \\ &= \frac{32,390}{1 + 80.98} \\ &= 395 \text{ ราย} \end{aligned}$$

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา เกษตรอำเภอบางพลี ผู้อำนวยการกองสวัสดิการและสังคม อบต.บางปลา เกษตรอำเภอบางพลี ผู้ช่วยนักวิชาการการเกษตร อบต.บางปลา

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 17 คน ประกอบด้วย ประธานศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำตำบลบางปลา และคณะกรรมการกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง 3 คน คณะกรรมการกลุ่มธนาคารใบไม้ 3 คน คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ 3 คน และคณะกรรมการกลุ่มกองทุนสวัสดิการ 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 417 คน

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้ให้

ข้อมูลสำคัญ(Key informants)	จำนวน(คน)
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา	1
ผู้อำนวยการกองสวัสดิการและสังคม อบต.บางปลา	1
ผู้ช่วยนักวิชาการการเกษตรอบ ต.บางปลา	1
เกษตรอำเภอบางพลี	1
ประธานศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลบางปลา	1
คณะกรรมการกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง	3
คณะกรรมการกลุ่มธนาคารใบไม้	3
คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์	3
คณะกรรมการกลุ่มกองทุนสวัสดิการ	3
รวม	17

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ เครื่องมือเชิงปริมาณ และเครื่องมือเชิงคุณภาพ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ คือแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มประชาชนตำบลบางปลา จำนวน 395 คน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Reliability Test) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณได้รับการพิจารณาและแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

นายจ่านง เพ็ชรประยูร เกษตรอำเภอบางพลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ รักชาติเจริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.วุทธิเมธวี เกื้อกอบ ตรวจและให้คะแนนมีค่าความถูกต้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.93 จากข้อคำถาม ทั้งหมด 40 ข้อ ถือว่าผ่านเกณฑ์ยอมรับ แล้วนำแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการวิจัยไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือต่อไป

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มประชาชนตำบลบางปลา จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ทดสอบค่าความเชื่อมั่น ตามแบบสัมฤทธิ์ครอนบัคอัลฟา (Cronbach's Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค มีค่าเท่ากับ 0 .95

แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

2. เครื่องมือเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง สำหรับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา เกษตรอำเภอบางพลี ผู้อำนวยการกองสวัสดิการและสังคม ผู้ช่วยนักวิชาการการเกษตร อบต.บางปลา กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 13 คน ประกอบด้วย ประธานศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ประจำตำบลบางปลา และคณะกรรมการกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ภายใต้กรอบแนวคิด ทฤษฎีที่ได้ศึกษา และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์เป็นแนวคิดสำหรับสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง และได้้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เชี่ยวชาญและเป็นยอมรับของผู้นำชุมชนเป็นผู้พิจารณาได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ และนายจ่านง เพ็ชรประยูร เกษตรอำเภอบางพลี ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาดำเนินการปรับและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้จริงในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 3 ราย คือ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ตำบลบางปลา และเลขานุการคณะกรรมการกลุ่มแม่บ้านก้าแสน เพื่อแก้ไขข้อคำถามและภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีประกอบกัน ได้แก่

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากตำรา เอกสารวิชาการ หนังสือวารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ กระบวนการจัดการ แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็ง แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลพื้นฐานของการวิจัยโดยข้อมูลเอกสารเป็นข้อมูลเบื้องต้น และเป็นเพียงส่วนหนึ่งของข้อมูลที่ใช้ทำความเข้าใจและนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา คือ การจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

2. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual interview) และข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม และจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 การแจกแบบสอบถามประชาชนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 395 คน

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 17 คน

2.3 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

2. ทำการนัดหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย นัดเวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3. เมื่อนัดหมายเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลทั่วไป ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง que เลือกศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็ง แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเอง แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ข้อมูลทั่วไปของศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์

4. การดำเนินการเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 395 คน ด้วยการแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยร่วมกับผู้ช่วยนักวิจัยในการเก็บข้อมูล โดยเริ่มจากการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำการวิจัยให้ทราบและทำความเข้าใจกับผู้ตอบแบบสอบถามก่อนทำการตอบแบบสอบถาม

5. การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 4 คน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตนเอง ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เริ่มแรกสัมภาษณ์ในลักษณะการพูดคุยทั่วไป ๆ โดยใช้คำถามกว้าง ๆ เกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน กระบวนการจัดการ การนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง วิธีการและรูปแบบการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ปัญหาและอุปสรรคของการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษา คือ ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตำบลบางปลา แล้วจึงทำการสัมภาษณ์โดยใช้แนวคำถามแบบกึ่งมีโครงสร้างที่ได้เตรียมไป เพื่อทำการศึกษารูปแบบการจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

6. การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 11 คนโดยใช้แบบคำถามแบบกึ่งมีโครงสร้างเกี่ยวกับเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน การนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง กระบวนการจัดการ วิธีการและรูปแบบการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ปัญหาและอุปสรรคของการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการชุมชนเข้มแข็ง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา แล้วจึงทำการสัมภาษณ์โดยใช้แนวคำถามมีโครงสร้างที่ได้เตรียมไป เพื่อทำการศึกษารูปแบบการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ขั้นตอนการแจกแบบสอบถาม

1. เตรียมแบบสอบถาม ที่ใช้ในการศึกษาและแจกแบบสอบถามให้ประชาชน ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 395 คน โดยก่อนลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ทำการติดต่อประสานงานกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา และประธานศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลบางปลา เพื่อประสานงานและขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม ในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ทราบก่อนตอบแบบสอบถาม

2. การดำเนินการส่งแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือก และนำแบบสอบถามที่ได้คืนกลับมาวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ หากข้อมูลไม่ชัดเจนก็จะติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์

ขั้นตอนในการดำเนินการสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 17 คน
2. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด เพื่อให้ทราบรายละเอียดของการวิจัยในครั้งนี้
3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ตามแนวคำถามแบบกึ่งมีโครงสร้างที่ได้เตรียมไว้สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยทำการสัมภาษณ์ใช้เวลาประมาณ 30-60 นาทีต่อคน รวมทั้งสิ้น 17 คน ตามแนวคำถามที่เตรียมไป และหลังจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยถอดเทป และเขียนบันทึกถ้อยคำพูดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งทำการศึกษาข้อมูลประกอบจากเอกสารที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำหลักการตรวจสอบข้อมูลแบบ triangulation การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) (Denzin,1978) เป็นกระบวนการที่หลากหลาย (the multiple-method approach) ในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย (1) การพิจารณาแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (data triangulation) ทั้งในด้านระยะเวลา สถานที่ หรือแม้กระทั่งบุคคลผู้ให้ข้อมูล (2) การตรวจสอบหรือทบทวนข้อมูลจากแหล่งของผู้วิจัยหรือผู้รู้หลาย ๆ คน (investigator triangulation) (3) การตรวจสอบจากแนวคิดและทฤษฎี (theory triangulation) และ (4) การตรวจสอบวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาให้ถูกต้องโดยการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้หลักการตรวจสอบดังกล่าว เพื่อช่วยตรวจสอบข้อมูลความถูกต้องของข้อมูล ดังนี้

- (1) การพิจารณาแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย(data triangulation)การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation)โดยการพิสูจน์ว่า ข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งข้อมูล ได้แก่
  - แหล่งเวลา โดยในการแจกแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยจะดำเนินการคนละช่วงเวลา โดยผู้วิจัยร่วมกับผู้ช่วยนักวิจัยสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามเป็นรายบุคคล
  - แหล่งสถานที่ โดยทำการหาข้อมูลจากประชาชนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
  - แหล่งบุคคล สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 คน และแจกแบบสอบถาม ประชาชน หมู่ที่ 9 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 395 คน รวมทั้งสิ้น 412 คน

(2) การตรวจสอบหรือทบทวนข้อมูลจากแหล่งของผู้วิจัยหรือผู้รู้หลายๆ คน (investigator triangulation) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้นล้วนแต่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการเรื่องที่ทำการศึกษาครั้งนี้ โดยเฉพาะประสบการณ์ด้านกระบวนการจัดการภาครัฐ การจัดการชุมชน แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ จึงสามารถให้มุมมอง ในการศึกษาได้หลากหลายมิติ ทำให้ผู้วิจัยสามารถ นำมาวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลไปด้วย

(3) การตรวจสอบจากแนวคิดและทฤษฎี (theory triangulation) ผู้วิจัยได้บูรณาการแนวความคิดและทบทวนวรรณกรรม โดยได้รับการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน จากผู้เชี่ยวชาญที่สามารถตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยได้เป็นอย่างดี

(4) การตรวจสอบวิธีรวบรวมข้อมูล (methodological triangulation) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาให้ถูกต้องโดยโดยการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน ได้แก่การศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกต และการตีความ (interpretation) จากพฤติกรรมและอวัจนภาษาระหว่างการให้สัมภาษณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการเทียบเคียง รูปแบบ (Pattern matching) (Yin, 2003) โดยการสร้างข้อสรุปจากการเก็บข้อมูลที่ได้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางทฤษฎี (theory) และงานวิจัยที่ผ่านมา โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของ (Miles & Huberman, 1994) ที่ได้เสนอแนะขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิจัยมีรายละเอียดประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การลดข้อมูล (data reduction) การจัดรูปแบบข้อมูล (data display) และการร่างข้อสรุปและการยืนยัน (conclusion drawing and verification) (Yin, 2003) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การลดข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการลดข้อมูล โดยการเขียนสรุป การให้รหัส การร่างหัวข้อย่อที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการวิจัย การจัดกลุ่มข้อมูล การสร้างเกณฑ์ในการจำแนกกลุ่มข้อมูล การเขียนบันทึกเพื่อเตือนความจำ สรุปความเหมือนและแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งกระบวนการเหล่านี้ผู้วิจัยเริ่มกระทำตั้งแต่เริ่มเก็บข้อมูลจนงานวิจัยนี้สำเร็จ

2. การจัดรูปแบบข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดรูปแบบข้อมูลหลังจากที่ลดข้อมูลและนำมาจัดข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเหมือนกัน เพื่อยืนยันความถูกต้อง และพิจารณาถึงความต่างของข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อสรุปของการวิจัย

3. การร่างข้อสรุปและการยืนยัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการหลังจากที่ได้จัดรูปแบบข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว นำมาวิเคราะห์ ตีความ และกระทำความเข้าใจถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive Statistics) เพื่อแจกแจงความถี่ (frequency) แสดงค่าร้อยละ (percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. สถิติเชิงอนุมาน (Analytical Statistics) เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Means) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับวิเคราะห์แบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analyses) ยึดแนวเชิงพรรณนา (descriptive approach)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package For the Social Science) โดยใช้สถิติสำหรับการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ผลจากการจัดการชุมชนเข้มแข็ง ตามแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรภาคชั้นดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกคำตอบในด้านต่าง ๆ ตามระดับความคิดเห็นของตน มาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ต โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ (Likert Scale, 1961) ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินความคิดเห็นของประชาชนตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ มีเกณฑ์การแปลความหมาย (Best, 1986) ดังนี้

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยจะมีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 04.21 - 05.00	หมายถึง	มีระดับคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 03.41 - 04.20	หมายถึง	มีระดับคะแนนอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 02.61 - 03.40	หมายถึง	มีระดับคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 01.81 - 02.60	หมายถึง	มีระดับคะแนนอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 01.00 - 01.80	หมายถึง	มีระดับคะแนนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง 1 ค่าลบ แสดงความสัมพันธ์ทางลบหรือทางตรงกันข้ามค่าบวก แสดงความสัมพันธ์ทางบวกหรือทางเดียวกัน (กฤษณ์ รักชาติเจริญ, 2561, หน้า 146)

- $r = 0.50$ ถึง 1.00 หรือ $r = -0.50$ ถึง -1.00 ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
- $r = 0.30$ ถึง 0.49 หรือ $r = -0.30$ ถึง -0.49 ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
- $r = 0.10$ ถึง 0.29 หรือ $r = -0.10$ ถึง -0.29 ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
- $r = 0.00$ ถือว่าข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นกรณีศึกษาจะใช้การทดสอบสมมติฐานทางสถิติได้แก่ t-test, F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

4. กรณีพบความแตกต่างในการเปรียบเทียบความคิดเห็นจะทำการตรวจสอบ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analyses) ยึดแนวเชิงพรรณนา (descriptive approach)